

SBR komt eindelijk van de grond

Geen woorden maar daden? Kan die conclusie worden getrokken nu de Belastingdienst heeft aangekondigd dat ondernemers vanaf 2013 hun aangifte inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting in SBR moeten indienen? Of is dit te voorbarig? Want de banken hebben hun ambitie om eind 2012 tachtig procent van de kredietaanvragen in SBR aangeleverd te krijgen een jaar uitgesteld.

TEKST ADRIE BOXMEER | BEELD CORBIS, MARJA BROUWER

Jan Pasmooij en Mark Bisschop zijn SBR-believers van het eerste uur. Ze werken voor Logius, de overheidsinstantie die de invoering van SBR in Nederland realiseert. Pasmooij: “De aankondiging van de Belastingdienst eind mei 2011 was een belangrijke stap. Veel ondernemers en intermediairs dachten tot nu niet na over de mogelijke gevolgen voor hen van deze nieuwe standaard. Invoering zou nog wel even duren. Niet dus! Deze houding kan men zich vanaf nu niet meer veroorloven.”

Er komt nog heel wat bij kijken om als accountant in 2013 de aangifte IB en VpB in SBR aan te kunnen leveren. Daarom organiseert Logius, onder meer met de NBA, in november en december 2011 een groot aantal voorlichtingsbijeenkomsten (*zie kader*).

SBR/XBRL-HANDBOEK VOOR INTERMEDIARIS

Als intermediair wilt u weten wat SBR/XBRL is, wat dit voor uw organisatie betekent en hoe u hiermee om kunt gaan. Het SBR/XBRL-handboek voor intermediairs biedt handvatten hoe SBR/XBRL kan worden ingevoerd en waar u op moet letten. Naast aandacht voor software wordt ingegaan op diverse werkprocessen. U ontvangt bij het handboek digitale updates zodat u voortdurend op de hoogte blijft van de ontwikkelingen rond SBR/XBRL. Voor meer informatie www.xbrlhandboek.nl.

'IN 2014 WORDT DE AANGIFTE VAN DE OMZETBELASTING EN INTRA-COMMUNAUTAIRE PRESTATIES PER SBR VERPLICHT EN IN 2015 DE OVERIGE AANGIFTEN.'

PAS HET BEGIN

Mark Bisschop: “Je alleen maar op 2013 richten lijkt voldoende, maar is het niet. Tot dan moet inderdaad slechts een deel van de fiscale software worden aangepast, maar dat is pas het begin. Volgens planning wordt in 2014 de aangifte van de omzetbelasting en intracommunautaire prestaties per SBR verplicht en in 2015 de overige aangiften. Dan wil ook het CBS allerlei gegevens in SBR hebben en de Kamer van Koophandel de jaarrekening voor middelgrote en grote bedrijven. Er zijn op dit moment echter al veel meer ontwikkelingen waarin SBR de hoofdrol speelt, bijvoorbeeld nieuwe gebruiksmogelijkheden rondom standaardisatie van gegevens. Hier als intermediair straks adequaat op inspelen kan wel eens dé belangrijkste faal- of succesfactor voor de toekomst worden.”

EÉN DRUK OP DE KNOP

Volgens Pasmooij en Bisschop is SBR niet meer dan een techniek, oninteressant als men er geen concrete toepassing voor heeft. Pasmooij: “Vergelijk het met elektronisch betalen. In het begin zag slechts een handjevol mensen daarvan de voordelen. Veel mensen bleven liever geld overmaken via een overboekingskaart die ze per post opstuurden naar hun bank of de giro. Dat was

'VERGELIJK HET MET ELEKTRONISCH BETALEN. IN HET BEGIN ZAG SLECHTS EEN HANDJEVOL MENSEN DAARVAN DE VOORDELEN.'

AGRARISCHE SECTOR START PROEF MET SBR

Vierhonderd van de in totaal zeventigduizend agrarische bedrijven in Nederland starten binnen enige tijd met een proef om informatie die ze op basis van EU-regels moeten aanleveren per SBR te rapporteren aan toezichthouder het LEI. In een tweede proef zullen deze bedrijven kredietrapportages in SBR aan de banken aanleveren.

Er is voor de agrarische sector gekozen omdat daar naast de gegevens die moeten worden aangeleverd aan banken, Belastingdienst, Kamer van Koophandel en CBS, er ook periodiek informatie aan de EU moet worden verstrekt. Bijvoorbeeld vanwege subsidieverlening, de voedselveiligheid en de belasting van het milieu.

Daarnaast helpt het dat in deze sector de diverse bedrijfsprocessen voor een groot gedeelte al zijn geautomatiseerd. Ook een voordeel is dat in de agrarische sector zes intermediairs actief zijn die meer dan de helft van de ondernemers als klant hebben.

Het laatste argument geldt in nog sterkere mate voor de tweede proef waarbij de bedrijven kredietrapportages in SBR aan de banken zullen aanleveren. Want verreweg het leeuwendeel van de agrarische ondernemingen is klant bij dezelfde bank, de Rabobank.

VIERHONDERD AGRARISCHE BEDRIJVEN STARTEN MET EEN PROEF OM INFORMATIE PER SBR TE RAPPORTEREN.

toch veel makkelijker dan je computer opstarten om via een ingewikkeld programma geld over te maken? Dat vinden we nu onvoorstelbaar. Ik ben ervan overtuigd dat het uiteindelijk ook zo zal gaan bij het elektronisch aanleveren van gegevens, want dat is wat SBR eigenlijk is." De letter S in de afkorting SBR staat voor standaard en dat is exact de reden waarom de nieuwe manier van aanleveren een grote vlucht kan nemen. Alle benodigde gegevens van een onderneming worden in een standaardmodel gezet. Vanaf dan zijn ze voor iedereen beschikbaar: de Belastingdienst, de banken, de Kamer van Koophandel, het CBS. Ze zitten in de computer, dus met één druk op de knop kan de informatie oneindig maal worden geleverd aan iedereen die daarom vraagt.

SAMENSTELLEN GRATIS?

SBR zal uiteindelijk voor grote veranderingen zorgen in de bedrijfsvoering van de intermediair. Omdat de invoering van gegevens volledig wordt gestandaardiseerd, kost het hem steeds minder tijd. Bestaat nu voor veel accountants het werk voor tachtig procent uit het samenstellen van jaarrekeningen en twintig procent uit advisering, dat zou wel eens kunnen worden omgedraaid. Omdat de ondernemer zijn gegevens ook gestandaardiseerd aanlevert, kost het opstellen van een jaarrekening veel minder tijd. Sommige accountantskantoren verwachten dan ook dat het samenstellen van de jaarrekening uiteindelijk gratis wordt en dat het geld moet worden verdiend met het geven van advies. Volgens Gerard van IJzendoorn, beleidsmedewerker vaktechniek van de NBA, zal het de eerste tijd zo'n vaart niet lopen. "Pas als andere ontwikkelingen zoals e-factureren en de toepassing van slimme software verder gaan, verwacht ik dat de samenstelwerkzaamheden zullen afnemen."

SHOPPEN

Een van de terreinen waarop accountants met behulp van SBR advies zouden kunnen geven aan hun klanten is credit rating. Pasmooij: "Dat zullen geen ratings zijn die de banken één op één zullen overnemen. Maar de rating die een accountant voor een klant uitvoert, kan wel heel goed het risicoprofiel van een onderneming in kaart brengen."

Bisschop: "Omdat een ondernemer hier veel beter inzicht in krijgt, wordt zijn onderhandelingspositie ten opzichte van de bank sterker. Straks kunnen ze met hun eigen rating het oordeel van de bank beter op waarde schatten. Vinden ze dat te pessimistisch, dan kunnen ze bij een andere bank aankloppen. Accountants kunnen voor hun klanten gaan shoppen bij verschillende kredietverleners."

MINDER SNEL

Dat is vooralsnog toekomstmuziek. Want bij de banken komt de eerste stap in het SBR-proces, het inleveren van kredietaanvragen, minder snel op gang dan verwacht. Althans, die conclusie kan geworden getrokken op basis van uitlatingen van Arnold Esser, programma-manager SBR bij ING, onlangs op het congres Jaarcongres ICT Accountancy. Hij is ook bestuurslid van het Financiële Rapportages Coöperatief (FRC), het samenwerkingsverband van ING, ABN AMRO en Rabobank dat de komst van SBR voorbereidt.

'PAS ALS ANDERE ONTWIKKELINGEN ZOALS E-FACTUREREN EN TOEPASSING VAN SLIMME SOFTWARE VERDER GAAN, VERWACHT IK DAT DE SAMENSTELWERKZAAMHEDEN ZULLEN AFNEMEN.'

Volgens Esser willen de banken dat eind 2013 tachtig procent van de kredietaanvragen in SBR wordt aangeleverd. Hierbij gaat het ook om bestaande kredieten waarvoor periodiek cijfers moeten worden ingeleverd. Maar Igno Dekker van ABN AMRO zei een jaar geleden op een studiedag van de NBA exact hetzelfde. Alleen had hij toen het jaar 2012 voor ogen.

PROEF ING

Sinds 2010 doet ING ook een proef met veertien intermediairs die namens hun klanten kredietaanvragen in SBR opstellen. Het is de bedoeling dat de bank over aanvragen voor een krediet onder de vijfhonderdduizend euro binnen vier dagen een beslissing neemt en over aanvragen tot één miljoen euro binnen tien dagen. Gerard van IJendoorn juicht dit soort initiatieven van harte toe. Wel plaatst hij een kanttekening: "Sinds de start van deze proef, die overigens alleen voor nieuwe kredietaanvragen geldt, zijn er als gevolg van de huidige economische situatie nauwelijks aanvragen ingediend. Dat heb ik begrepen van een intermediair die aan de proef deelneemt. Ik verwijt dat de banken uiteraard niet, maar het is wel jammer dat een goed initiatief door omstandigheden op dit moment maar een beperkte reikwijdte heeft."

BELGIË

Conclusie: de eerste concrete stappen rond de invoering van SBR worden binnen anderhalf jaar gezet. Dat

OVERZICHT VOORLICHTINGS-BIJEENKOMSTEN

Logius organiseert samen met alle koepelorganisaties, waaronder de NBA, overal in het land bijeenkomsten met praktische informatie over SBR. Wat zijn de gevolgen voor werkprocessen, software, dienstverlening en de kwaliteit van de rapportages die u aan de overheid aanlevert? Ook komt het inzenden van kredietrapportages aan de banken met SBR aan de orde. Tijdens de sessies is er ruime gelegenheid voor het stellen van vragen.

Inmiddels zijn er al bijeenkomsten gehouden in Rotterdam, Groningen en Enschede.

Onderstaand het overzicht van de komende bijeenkomsten (alle van 13.00 tot 17.00 uur). Aanmelden kan via www.logius.nl. U ontvangt dan een e-mail met nadere informatie.

- 7 november: Zwolle
- 9 november: Den Haag
- 21 november: Amsterdam
- 28 november: Roermond
- 30 november: Tilburg
- 7 december: Soesterberg
- 12 december: Arnhem

PLANNING SBR

In 2013 stelt de Belastingdienst de aangifte IB en VpB in SBR verplicht. Dat is slechts een eerste stap. Wat er naar verwachting in de jaren erna gebeurt, staat in onderstaand schema van Logius.

Datum	Wie?	Stroom
1 januari 2013	- BD	- IB/VpB: Dit betreft alle samenhangende producten binnen deze stroom (aangifte, schatting, uitstelverzoek, EKA), onder voorwaarde van eHerkenning en eMededelen
1 januari 2014	- BD - KvK	- OB/ICP - Jaarrekening kleine rechtspersonen
1 januari 2015	- BD - CBS - KvK	- P.M. Overige stromen - Productiestatistiek, kortetermijnstatistiek en investeringsstatistiek - Jaarrekening middelgrote en grote rechtspersoon

DE EERSTE CONCRETE STAPPEN WORDEN BINNEN ANDERHALF JAAR GEZET. DAT VRAAGT VANAF NU EEN GOEDE VOORBEREIDING.'

vraagt vanaf nu een goede voorbereiding van ondernemers en hun intermediairs. Maar vanuit de gedachte dat alles relatief is, is het leuk om nog even te kijken hoe intussen de invoering van XBRL in België verloopt. (XBRL is de techniek waaruit in Nederland de standaard SBR is ontwikkeld.) Zoals wellicht bekend gebeurt dat daar gefaseerd: eerst het bedrijfsleven, dan het Nationaal Instituut voor de Statistiek (het Belgische CBS) en dan de fiscus (zie 'de Accountant', december 2009). Voor elke sector geldt echter wel een Big Bang, dus een invoering van de een op de andere dag, uiteraard lang van tevoren aangekondigd. Sinds 2 april 2007, dus inmiddels 4,5 jaar (!), leveren ondernemers hun gegevens in XBRL aan. Het Nationaal Instituut voor de Statistiek en de fiscus volgden later.

Wat in het voordeel van België werkte, is het bestaan van de Balanscentrale. Hier deponeren alle ondernemingen sinds 1983 verplicht hun jaarverslag. In tegenstelling tot in Nederland is dat proces bij onze zuiderburen volledig gestandaardiseerd. Dat heeft de snelle invoering van XBRL ontegenzeggelijk geholpen. Aan de andere kant: in België is men niet zo geporteerd van het poldermodel. Of zoals Luc Dufresne, voorzitter van XBRL België en adviseur van de Nationale Bank van België, twee jaar geleden in 'de Accountant' zei: "In Nederland wil men dat alle partijen zoals de Kamers van Koophandel, het CBS, de Belastingdienst, financiële dienstverleners en de leveranciers tegelijkertijd tot overeenstemming komen. Dan krijg je een situatie dat iedereen op iedereen wacht en dat het ganse proces ten slotte veel meer tijd neemt." □